A°. 1848. N°. 43.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is ƒ 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 29 FEBRUARI.

De prijs der Advertentiën is van een tot *vijf* regels, ƒ 1.00, en voor iederen regel daarboven 20 centen, behalve [illegible] centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

De beweging in Frankrijk.

NB. Dit artikel, geschreven op de eerste tijding der Parijsche onlusten, was reeds gezet vóór de laatste berigten uit Parijs in het buitengewone nommer van gisteren medegedeeld. Wij hebben gemeend het niet achter te moeten houden, hoewel wij niet gedacht hadden dat onze vrees zich *zoo spoedig* zou bewaarheiden.

De orde in Parijs is, wat in verscheiden jaren geene plaats gehad had, dezer dagen op eene zeer ernstige wijze gestoord. Beide partijen, ministeriëlen en oppositie, zullen niet nalaten elkander daarvan de schuld te geven, die in onze oogen bij beiden is.

Wanneer het ministerie aan den reformistischen maaltijd van het twaalfde arrondissement niet zoo veel gewigt toegekend had als het gedaan heeft, zou het banket waarschijnlijk reeds zonder stoornis hebben plaats gehad. Maar men wenschte eene openlijke veroordeeling door de Kamer te zien uitspreken en eene smet aan die Gedeputeerden te doen aanwrijven, welke in de laatste maanden daaraan deel hadden genomen. De voordeelen van zulk eene politiek zijn zeer problematiek, de nadeelen meer gewis. Men heeft eenige jaren geleden gezien, hoe weinig kracht de fletrissure, aan de legimistische afgevaardigden toegevoegd, aan het ministerie heeft bijgezet en hoe het daarentegen tot eenen strijd aanleiding gaf, in welken zelfs GUIZOT niet zonder de uiterste inspanning de overwinning behaalde. Nu echter gold het geen klein hoopje, maar een groot aantal Gedeputeerden, eene belangrijke fractie der Kamer. Aan deze in het openbaar vijandschap en ondermijning der instellingen door hen bezworen te verwijten moest natuurlijk aller hartstogten in beweging brengen en de zaken tot een uiterste drijven. Zoodanige verwijten, aan een belangrijk deel der Kamer gedaan, zijn te gevaarlijker als zij op de gansche Kamer terugwerken, welke, hare leden als oproermakers ten toon stellende, de achting voor haar zelve bij het publiek verzwakt. Hier waren zulke verwijten te ongepaster, als de president van den ministerraad zelf het voorbeeld van dergelijke feestmalen gegeven had. Men zegt nu, dat het houden daarvan onwettig was en beroept zich daarbij op wetten, welke door anderen als verouderd en niet meer bestaande beschouwd worden. Wat hiervan zij, het heeft weinig houding zich bij het een en zeventigste feestmaal die wetten te herinneren, na ze bij de zeventig vroegere te hebben vergeten, en dit te doen, nadat de voorzitter van het kabinet zelf die wetten overtreden heeft. Wanneer men geene openlijke verklaring omtrent die feestmalen uitgelokt en de meening, gelijk ten minste het gerucht wil, van den prefect van politie volgende, van de zaak geene verdere kennis genomen had dan dat men waakzaam geweest was voor het bewaren der goede orde, Parijs zou waarschijnlijk het storten van bloed en tranen niet te betreuren hebben.

Aan de oppositie van hare zijde verwijt men te regt dat zij volksberoering verkozen heeft boven het wettig middel van initiatief. Geene der staatkundige partijen verdenkt het braaf en regtschapen karakter van het hoofd der linkerzijde ODILON-BARROT, maar het pleit niet voor zijn doorzigt, dat hij gedacht heeft den storm, welken hij opriep, te zullen kunnen beteugelen. Hij had misschien den indruk, welken de laatste deliberatiën hadden doen ontstaan, minder groot gewacht: maar waartoe het middel gekozen, dat bij eene zoo ligt ontvlambare bevolking, die niet zonder reden over de werkeloosheid van het ministerie GUIZOT ontevreden is, tot uitbarsting kon leiden? waarom zelf niet de maatregelen voorgesteld, die het ministerie terughield? Dit was het wettig terrein der oppositie, en ook wanneer zij door eene slaafsche meerderheid overwonnen ware, waarom zou zij zich niet herinneren, dat in eene goede zaak de aanhouder, vooral in Frankrijk, altijd overwint? Zij heeft de zaken tot een uiterste gedreven en is toen bevreesd voor haar eigen werk aan het loopen gegaan.

Toen de publieke orde gestoord werd, hadden de ministers volkomen regt, of beter, waren zij verpligt die des noods door geweld te herstellen. Bitter moet hun echter dat besluit gevallen zijn, wanneer zij er bij bedacht hebben, dat de eerste en grootste schuld van alles bij hen lag. Wanneer zij niet stil gezeten, maar de belofte vervuld hadden, welke twee jaren geleden zelfs de tegenwoordige president van den ministerraad aan de kiezers van Lisieux bij het hem gegeven feestmaal deed; wanneer zij het sein der hervorming gegeven hadden, zij zouden thans niet in de noodzakelijkheid geweest zijn het bloed van medeburgers te doen stroomen. Wanneer zij zich aan het hoofd der beweging gesteld en Frankrijk op den weg van den vooruitgang geleid hadden; zij zouden de verdeeldheid, welke zich midden onder hunne aanhangers geopenbaard en der oppositie tot een scherp wapen gestrekt heeft, voorkomen en aan de oppositie den krachtigsten prikkel ontnomen hebben om op het volk te werken. Zij hebben dit niet gedaan en moeten nu niet in de liefde der burgerij, maar in bajonetten en zwaarden troost zoeken.

Als voorstanders en aanhangers van *vooruitgang* en niet van *behoud*, zouden wij ons over den val van het ministerie GUIZOT verheugen — indien er in de wijze waarop het gevallen is, niet veel was dat die vreugde merkelijk temperde. Men kan het niet ontkennen; juist in die orde te midden der wanorde, in die bepaalde afkeuring welke de Parijsche nationale garde — de kern en de bloem der bevolking — aan het tegenwoordig regeringstelsel gegeven heeft, ligt de erkentenis opgesloten, dat de organisatie van den Staat niet toereikende is, om de meening van het volk aan de regering kenbaar te maken. Een ministerie aan hetwelk men noch talent noch vastberadenheid kan ontzeggen, dat, naar men meende, door zijn langdurig bestaan, meer vastheid verkregen had dan eenig voorgaand sedert de juli-revolutie, bezwijkt, op het eigen oogenblik dat het eene groote meerderheid in de Kamers bezit, onder den last der impopulariteit en voor de krachtige manifestatie der publieke opinie.

Wat volgt hieruit?

Dat de Fransche vertegenwoordiging niet het orgaan is der publieke opinie, dat de meerderheid in de Kamers niet de gevoelens verkondigde van de meerderheid der natie, dat de regering derhalve, steunende op eene gekunstelde en bedriegelijke meerderheid, niet eendragtig *met* maar *tegen* de natie in handelde.

Met de verandering van het ministerie heeft men tevens de noodzakelijkheid der parlementaire en electorale hervorming erkend. Men heeft erkend, dat de Kamers slechts eene eerste instantie waren, wier uitspraken moeten onderdoen voor die van eene hoogere magt. Men heeft erkend, dat men *dwaalde* toen men regeerde volgens den wil van de meerderheid der vertegenwoordiging, dat dus de vertegenwoordiging hare functiën niet of verkeerd verrigtte. En het gold hier niet eene totale verandering of omkeering van staat of maatschappij, eene dier geweldige schokken voor welke geenerlei staatsvorm bestand is; eene dier anormale toestanden voor welke geene

wet geschreven is; het gold hier alleen een ander stelsel van regeren, eene andere buitenlandsche politiek, eene uitbreiding van reeds in het charter vervatte regten, allen dingen die zeer goed hadden kunnen en moeten afloopen binnen den wettigen kring van het gewoon wetgevend gezag.

In zooverre houden wij het gebeurde voor een betreurenswaardig feit en een gevaarlijk antecedent. Regering en vertegenwoordiging hebben moeten toezien en dulden dat eene derde magt in den staat hun het werk uit de hand nam en tot stand bragt wat het hare taak ware geweest tot stand te brengen. Met hoeveel matiging de burgerij te werk zij gegaan, men kan het zich niet ontveinzen dat de regering *gedemoedigd*, dat de vertegenwoordiging *in het ongelijk gesteld* is en dat de natie het vertrouwen op hare instellingen verloren heeft, en geleerd heeft zelve, — de *Deus ex machina*, — als medeoregeerder in de aangelegenheden van den staat op te treden. En zal, wanneer dit antecedent van persoonlijke tusschenkomst en buiten-wettelijke medeoregering des volks, eenmaal wortel schiet, de burgerij *altijd* gematigd, *altijd* zich zelve beheerschende zijn?

Wij hopen dat deze gebeurtenissen eene les voor alle regeringen mogen zijn, waaruit zij leeren kunnen, dat men de natiën op den duur niet alleen door Kamer-meerderheden regeert; dat, waar de vertegenwoordiging ontaardt in een politisch instrument, in een orgaan dat de gewaarwordingen des ligchaams niet of verkeerd overbrengt, de verkrachte publieke opinie zich op anormale, buiten-wettelijke wijzen uit, en dat men er zoodoende allengs toe geraakt, alle regering en alle vertegenwoordiging te minachten en alleen te vertrouwen op eigene tusschenkomst. Men verlaat dan den *constitutionelen*, den *vertegenwoordigenden* regeringsvorm om over te gaan tot eene onmiddellijke zuivere *volksregering*. Maar daarvoor is, gelooven wij, onze tijd nog niet rijp.

Ondertusschen ziet men hier alweder de gevolgen van het halstarrig behouden. En wanneer men in Frankrijk zelfs niet *met* talent kon blijven behouden, hoe zal het dan in die staten gaan, waar men behoudt *zonder* talent?

Buitenlandsche berigten.

ENGELAND.

Londen, 24 *febr*. Op alle punten des lands worden vergaderingen bijeengeroepen met het doel om te protesteren tegen de door de regering voorgestelde verhooging der belasting op de inkomsten. De stedelijke raad van Londen was heden met hetzelfde doel vergaderd. Te Birmingham circuleert reeds tot dat einde een van talrijke onderteekeningen voorzien adres.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 *febr*. De Engelsche dagbladen, met uitzondering van den *Morning Herald* en den *Standard*, gispen het gedrag van den heer *Guizot* en zijne ambtgenooten in de zaak van het reformistisch feestmaal, zeer hevig. Zij schijnen op het kabinet de geheele verantwoordelijkheid te willen leggen van de onlusten, die reeds den morgen volgende op het uitbreken derzelve te Londen bekend waren. Een der bladen, de *Daily-News*, gaat zoo verre, van te zeggen, dat *Lodewijk Philips* nog wel eens, even als zijn voorganger, in het geval zou kunnen komen, van eene schuilplaats op vreemden bodem te moeten zoeken.

— Te Amiëns hebben woensdag avond ook onlusten plaats gehad; het volk heeft eene demonstratie gedaan tegen de autoriteiten, die, ingevolge de van Parijs ontvangene bevelen, hunne troepen derwaarts gezonden hadden. Ook zouden de opstandelingen eenige rails van den spoorweg afgenomen hebben. Men vreest, dat de bevolking der plaatsen langs den oever der Seine deze voorbeelden zal volgen.

Ook te Rijssel heeft woensdag avond eene soort van opstand plaats gehad. Een aantal werklieden vereenigde zich op de groote markt, en deed pogingen om de berigten uit Parijs te vernemen. De voorhoede van het 57ste regiment van linie, dat ijlings naar Parijs ontboden was, begaf zich naar het station van den spoorweg en werd met scheldwoorden begroet, waaronder men de woorden onderscheidde: *schiet niet op uwe broederen!* Van daar begaven zich veel talrijker volkshoopen naar de prefectuur van politie, waar juist een groot bal werd gegeven, ter viering van de overwinning die het ministerie scheen behaald te hebben. Het volk zong den Marseillaanschen marsch en riep onder de vensters van den prefect: »*Weg met Guizot.*" Anderen: »*Prefect! men danst niet over dooden!*" Een troep opgeschoten jongens, aangevoerd door eenige volwassen lieden, sloeg de winkelkast in van een geweermaker en eigende zich eenige wapenen toe. De op de groote markt gestationneerde wachtpost snelde toe, en joeg de aanvallers op de vlugt, waarbij een persoon door een bajonetsteek aan het gelaat werd gekwetst. De aanleggers schijnen gearresteerd te zijn. Volgens de laatste berigten was de rust er weder hersteld, en bleef men ook daar in afwachting van nadere berigten uit Parijs.

BELGIE.

Brussel, 26 *febr*. Sedert gisteren avond zijn de officieren van het garnizoen dezer hoofdstad gewaarschuwd en gelast in de kazernen te blijven.

Men neemt in dit land krachtige maatregelen om iedere verstoring der orde voor te komen.

Men spreekt heden morgen van eene collective of persoonlijke demonstratie der leden van de beide Kamers bij den koning.

— De verslagenheid in deze stad over de Parijsche gebeurtenissen is zoo groot, alsof die slag België had getroffen.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 26 *febr*. Een bakker van den Uithoorn werd onlangs door de arrondissements-regtbank alhier, ter zake van invoer van te ligt brood, in de gemeente Nieuwer-Amstel, tot boete veroordeeld. — Het hof, regtdoende op het door den veroordeelde geïnterjecteerd hooger beroep, heeft den appellant van alle regtsvervolging te dier zake ontslagen, op grond dat bij de wet wel strafbaar gesteld wordt het verkoopen van te ligt brood, maar dat de meester deswege niet aansprakelijk is, wanneer het feit zelf door diens knecht is gepleegd; en zulks uithoofde in strafzaken, zonder uitdrukkelijke wetsbepaling, geene verantwoordelijkheid van den meester voor den bediende vermag te worden aangenomen. De procureur-generaal is van dit arrest gekomen in cassatie. (*Amst. Ct.*)

— Het regt tot den verkoop van opium in het klein op Java en Madura over 1848 is verpacht geworden voor eene som van *f* 6,894,240 of *f* 205,860 minder dan in 1847. De andere middelen daarentegen zijn verpacht geworden voor eene som van *f* 5.053,132 of *f* 342,282 meer dan in 1847. Ook het totaal bedrag der verpachtingen op de buitenbezittingen levert in vergelijking met het jaar 1847, een voordeelig verschil op.

Blijkens van Makasser ontvangene berigten heeft de gouverneur van Celebes en onderhoorigheden op den 16den november jl. aan boord van 's rijks tstoomschip *Etna* de reis naar Boni ondernomen, ot het afleggen van een bezoek bij het hof van Boni.

Gemeld stoomschip was kort te voren van Soerabaija te Makasser aangekomen en gedurende den overtogt zijn de Paternoster-eilanden, alwaar volgens ontvangene berigten, zich zeeroovers zouden schuil houden, onderzocht geworden, zonder dat het echter gelukt is, ze aan te treffen.

's Rijks schoenerbrik *Lansier* heeft, op eenen togt van Timor naar verschillende omliggende punten, op een aan den Oosthoek van Sumba uitstekend rif gestooten, doch is, na eenige dagen te hebben vastgezeten, door groote krachtsinspanningen weder in vlot water geraakt, zonder noemenswaardige schade te hebben geleden. Men schrijft het voorval toe aan onnaauwkeurigheid der zeekaarten en hoopte dat de door den luitenant ter zee der 2de klasse *Smits* vervaardigde en eerlang uitgegevene kaart van het vaarwater, beoosten Java, zou bijdragen tot voorziening in eene daaraan bestaande behoefte en tot vermindering der gevaren, waaraan de scheepvaart in die wateren tot dusver is blootgesteld geweest.

Van Bali heeft men vernomen, dat de gezondheidstoestand der bezetting te Beliling redelijk goed was. De stemming echter der Balinesche vorsten bleef vijandig. (*U. Ap.*)

Amsterdam, 27 *febr*. De Raad van State heeft dezer dagen zijne overwegingen over de ontwerpen, tot herziening der grondwet, ten einde gebragt en deszelfs rapport of advijs aan de regering ingediend. Ten gevolge daarvan is er in de afgeloopene week een kabinets-raad gehouden. En nu die gewigtige arbeid bij den Raad van State en bij de regering ten einde geloopen is, is ook de Tweede Kamer der Staten-Generaal, gelijk gemeld is, tegen dingsdag den 7den maart aanstaande bijeengeroepen. Men kan de aanbiedingen van de ontwerpen tot herziening, hetzij dien dag, hetzij spoedig daarna, te gemoet zien. (*Hand.*)

's Gravenhage, 25 *febr*. Naar men verneemt, heeft het Z. M. dezer dagen behaagd te benoemen tot secretaris-generaal bij het departement voor de zaken der hervormde en andere eeredienten, behalve die der roomsch-katholijke, den weleerwaarden heer *J. J. Roozeboom*, predikant te 's Gravenhage, en zulks in plaats van wijlen den heer *J. D. Janssen*. Gelijk men weet, is de weleerwaarde heer *Roozeboom* ook secretaris van de synode der Nederlandsche hervormde kerk.

— Den 8sten maart, zal bij den Hoogen Raad kamer van strafzaken, behandeld worden, de veel geruchts gemaakt hebbende zaak van *Govert Verploegh*; de heer mr. *Noiret de Bruijn* is in deze raadsheer-rapporteur en het openbaar ministerie zal worden waargenomen door den heer advokaat-generaal *Deketh*.

Groningen, 24 *febr*. Naar men verneemt zijn dezer dagen tusschen de 50 en 60 dagvaardingen uitgebragt tegen verschillende personen in de gemeenten Hoogezand en Sappemeer, ten einde betaling te erlangen van land- en heemhuren, door hen aan de stad Groningen als eigenaresse van den grond verschuldigd, en in welker betaling de te boek staande debiteuren sedert eenige jaren achterlijk zijn gebleven. Op den 18den dezer maand zijn 21 van die dagvaardingen bij de arrondissements-regtbank alhier aanhangig gemaakt, terwijl ruim 30 dier zaken op den volgenden dag bij het kantongeregt te Hoogezand zijn aangebragt. Naar wij verder vernemen, is in de laatstgenoemde zaken door den heer mr. *A. Modderman*, namens de gedaagden, den regtstitel van de stad Groningen betwist, en op dien grond beweerd, dat de kantonregter, naar aanleiding van artikel 38 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, onbevoegd was, van de zaak kennis te nemen, terwijl door den heer *I. L. Schaap*, namens den eischer, den heer mr. *J. H. Quintus* in zijne kwaliteit van rentmeester der stads veenen, agerende voor de stad Groningen, deze opgeworpene exceptie werd bestreden.

Het kantongeregt te Hoogezand, waargenomen door den suppleant kantonregter, den heer mr. *C. Hartman Busmann*, heeft zich na gehoorde pleidooijen van opgemelde beide regtsgeleerden, bij een uitvoerig gemotiveerd vonnis, onbevoegd verklaard tot de kennisneming, en partijen naar den bevoegden regter gerenvoijeerd, met veroordeeling van den eischer in de kosten.

Met belangstelling wordt de afloop dezer onderscheidene aangevangene procedures te gemoet gezien, vooral wat de zaak ten principale, den regtstitel betreft. (*Gr. Ct.*)

Staphorst, 25 *febr*. Heden morgen is van hier, om te Meppel zich in te schepen, naar Rotterdam vertrokken als landverhuizers naar Noord-Amerika, bepaaldelijk om zich in den staat Michigan te vestigen, een aantal van zestig zielen, wier vermogen in baar geld, na aftrek hunner schulden, beloopt ruim tien duizend guldens. Dit is nu de tweede groote aftogt uit Staphorst; het vermogen, dat daardoor uit deze arme gemeente gaat, bedraagt een vierde ton, en is voor deze streken een aanzienlijk kapitaal te noemen. (*O.*)

ARNHEM, 28 februari.

— De *Kölnische Zeitung* deelt de volgende bijzonderheden mede over de gebeurtenissen van donderdag ll.:

Parijs, 24 *febr. ten 8 ure*. Het oproer is thans geëindigd; *de revolutie is begonnen*. Hoe dit in het werk is gegaan zal ik u zoo geregeld trachten mede te deelen als onder zulke omstandigheden mogelijk is. Gisteren ten 5 ure werd het ontslag van *Guizot* algemeen bekend en de troepen kregen bevel zich naar hunne kazernen te begeven. Deze trokken even als de nationale garde af onder begeleiding der volksmenigte die den kreet aanhief van: *Leve de hervorming! leven de linietroepen! leve de nationale garde! weg met de municipale garde!* De verbittering tegen deze laatste maakte het noodzakelijk, dat al derzelver hoofdwachten door een detachement linietroepen of kavallerie beschermd werden. Voordat men dezen maatregel van voorzorg genomen had, had het volk reeds onderscheidene wachthuizen bestormd, er de wapens uitgehaald en ze in brand gestoken. Tegen 7 ure in den avond namen deze uitspattingen een einde, en men zag op de Boulevard, waar het volk de troepen of de nationale garde onder voortdurend gejuich en het zingen der *Marseillaise* naar huis begeleidde, onderscheidene huizen verlicht, waarover de menigte op nieuw een luid gejuich aanhief, doch nu ook bij de niet verlichte huizen bleef stilstaan en deze dwong insgelijks te illumineren, zoodat na 8 ure geheel Parijs verlicht was; het volk doorkruiste nu in alle rigtingen de stad die een betooverend schouwspel aanbood. Op dit oogenblik geloofde men algemeen, dat het oproer ten einde was, want nergens waren er teekenen van verder oproer voorhanden, of men zou daaronder eenige barricaden moeten brengen, die uit enkelen moedwil in de *rue St. Denis* opgeworpen en weder verlaten waren. Doch tegen 9 ure was, zeide men, een hoop volks met eenige nationale garden, naar de prefectuur van politie getrokken en had er op aangedrongen, dat de daar zittende gevange-

nen los zouden worden gelaten; de municipale garde zou zich daartegen verzet hebben en daarop zou een hevig gevecht gevolgd zijn, waarbij het volk de nederlaag had geleden. Dit bragt de menigte op nieuw aan het gisten, doch bedaarde het volk weldra weder. Ten half tien ure verspreidde zich het gerucht, dat het ministerie *niet* was afgetreden, dat men het volk om den tuin had geleid, toen men de vorming van een nieuw ministerie had verkondigd; terstond daarop trok de menigte naar het hôtel van *Guizot*, dat door een detachement van het 4de regement infanterie bezet was, en riep: *Weg met Guizot! leve de hervorming!* Vele nieuwsgierigen waren daar reeds verzameld en maakten nu de voorste rijen van den volkshoop uit. Men begon het hôtel met steenen te bombarderen, waarop de troepen, zonder voorafgaande waarschuwing, tweemalen achter elkander vuur gaven, waarop terstond eene menigte dooden vielen. *Van dit oogenblik af kan men rekenen dat de omwenteling begon.* De woede des volks bereikte haar hoogste toppunt en had het wapenen bij zich gehad, het zou het hôtel onder den voet hebben gehaald. Een terstond opontboden escadron dragonders veegde het plein weldra schoon en zette een gedeelte van den Boulevard benevens al de straten die naar het hôtel van den minister van Buitenlandsche Zaken voeren, af. Om de gevallenen bekommerde zich de militaire magt niet; het volk bragt ze in de naastgelegene apothekerswinkels en in de particuliere huizen in en voerde zijne dooden onder een woedend wraakgeschreeuw op eene kar mede. Eene afdeeling kavallerie volgde dezen onheilspellenden lijkstoet op den voet, aan welke zich gaandeweg al meerderen en meerderen aansloten die zich tot eenen nieuwen strijd toerusteden. Het gerucht van deze gebeurtenis verspreidde zich als een loopend vuur door de stad, en tegen middernacht was er van de *rue Montmartre* tot aan de *rue St. Antoine*, van den *Boulevard des Italiens* tot den *Boulevard St. Antoine* eene doorloopende reeks van barricaden opgeworpen. Het volk drong met geweld de huizen binnen en eischte de geweren der nationale garde, welke niemand hen durfde weigeren. Na 12 ure werd de generale marsch geslagen en de troepen, die ter naauwernood eenige rust na de vermoeijenissen van den dag hadden genoten, moesten weder ten strijde trekken. Van 1 uur in den nacht tot 9 uur in den morgen duurde het vechten bijna onafgebroken. Dooden en gewonden telt men bij honderden. Heden ten 9½ uur verschenen in de verschillende wijken adjudanten die witte doeken zwaaiden en bij het volk op gehoor aandrongen, dat hun niet gemakkelijk werd toegestaan. »Ik ben" zeide een van hen »adjudant van »den maarschalk *Bugeaud*; de maarschalk is tot »stadhouder van Parijs en opperbevelhebber der na»tionale garde benoemd. De maarschalk wil even»wel zijne betrekking niet met het vergieten van »bloed beginnen; hij heeft dus den troepen gelast »af te trekken en verlangt dat het volk hetzelfde »zal doen." Aan eenige kanten werd deze toespraak beantwoord met den kreet: *Leve de linietroepen! leve de nationale garde!* doch in de revolutionnaire wijken St. Martin, St. Denis en St. Antoine gaf men ten antwoord: »Wij willen den maarschalk »*Bugeaud* niet." De troepen waren onderwijl afgetrokken, het vechten hield op en de zaken namen ten naastenbij de gedaante van gisteren avond 5 ure aan, echter met dit wezenlijk onderscheid, dat de linie-troepen en de nationale garde door de straten trokken onder begeleiding van gewapende volksbenden en onder het aanheffen van den nieuwen kreet: *Weg met* LOUIS-PHILIPPE! *weg met de ministers!* Ten 11½ uur zag ik dezen dreigenden stoet zich van den *Boulevard St. Antoine* af naar de Tuileriën begeven. Reeds was van daar eene proclamatie uitgegaan die aldus luidde: »De koning »heeft bevolen, met vuren op te houden, en de on»dergeteekenden tot ministers benoemd. Generaal »*Lamoricière* is tot bevelhebber der nationale garde »benoemd. Het volk wordt uitgenoodigd zich rustig »te houden." De onderteekenaars waren: *Thiers, Odilon-Barrot, Duvergier de Hauranne, Lamoricière.* Tusschen 1 en 2½ ure begon de strijd op nieuw; het Palais-Royal werd met storm ingenomen en in brand gestoken; *Louis-Philippe deed afstand van den troon* ten gunste van den graaf *van Parijs* onder regentschap van de hertogin *van Orleans*. Dit besluit, dat ten 2 ure bekend werd, bevredigde het volk niet; het drong de Tuileriën binnen nadat de koninklijke familie reeds — ik weet niet waarheen — de wijk had genomen. De linie-troepen weigerden nogmaals tegen het volk op te trekken; de nationale garde koos de zijde des volks, dat op dit oogenblik meester van de Tuileriën is en uit baldadigheid uit de vensters schiet. Al de rijtuigen des konings werden verbrand; het borstbeeld van *Louis-Philippe* werd door de slijk gesleurd, de *Intendance* werd geplunderd en de papieren op straat geworpen. God weet wat het einde van dit alles zal zijn. Ik sluit mijnen brief ten 3 ure, daar ik ten minste twee uren noodig heb, om het postkantoor te bereiken. Men luidt thans juist de stormklok.

Half vier ure. Thans circuleert reeds weder eene andere lijst van ministers, namelijk: *de Lamartine, Odilon-Barrot, Marie, Marast, Favin.*

Een ander correspondent schrijft:

Gisteren avond was alles rustig. Iedereen wandelde op de Boulevards alsof het een groote feestdag was. Eenige *gamins* wilden de troepen die het ministerie van Buitenlandsche Zaken bezet hielden dwingen, het hôtel te illumineren. De linie-troepen gaven vuur en een 20 à 30tal vielen. Dat was het keerpunt. Men riep eenparig uit: *Wij zijn verraden!* 's Nachts werden overal barricaden opgerigt. Heden ochtend waren er misschien 20,000 man soldaten, kanonnen enz. op de Boulevards. Aan alle kanten werd rappel geslagen. Tegen 8 ure kwam de nationale garde bijeen. Doch zij was zeer ontstemd over het gebeurde van gisteren voor het hôtel-*Guizot*. Zij wilde dat de linie-troepen de belofte zouden afleggen, niet zonder haar te vuren. De nationale garde en de linie-troepen verbroederen zich overal. Elk riep: *Leve de linie-troepen!* en de linie-troepen antwoordden: *Leve het volk!* Zoo scheen alles zich ten tweedenmale te zullen schikken. *Thiers* en *Odilon-Barrot* werden tot ministers geproclameerd. *Odilon-Barrot*, de generaal *Lamoricière*, *Lasteyrie* reden de Boulevards rond om het volk tot bedaren te brengen. Doch tegen tien ure ontstonden er groepen van werklieden en de kreet: *naar de Tuileriën!* werd al meer en meer gehoord. Weldra trokken er kolonnes van 1000 man door de straten, welke op de Tuileriën aanloopen. Tegen 12 ure begon het gevecht. De nationale garde hielp in massa mede storm loopen. De eerste legioenen werden teruggedreven. Ik geloof dat het derde legioen het eerst het paleis binnendrong. Alles liep af in twee uren: niets meer noch minder. — Thans wordt alles in de Tuileriën vernield doch opgepast dat er niets gestolen wordt. Ik wilde eene kopergravure tot aandenken medenemen, doch moest die aan de buitendeur weder afgeven. »Het kan nog »eenige waarde hebben!" zeide de kielenman die op wacht stond. Het gaat in het kasteel al vrij bont toe. Niemand weet waar de koninklijke familie gebleven is. Tegenover het Palais-Royal is de hoofdwacht der municipale garde aan het branden, die door haren ontijdigen ijver veel kwaads gesticht heeft. Er worden twee proclamatiën aangeplakt. De eerste waarschuwt het volk onder de wapenen te blijven, de andere kondigt het provisioneel bestuur af.

Weder een ander correspondent schrijft:

Over het voorgevallene van heden in de vergaderzaal van de Kamer der Gedeputeerden, kan ik u het volgende mededeelen: Ten 12½ uur is de koning, nadat hij zijne akte van afstand ten gunste van zijnen kleinzoon in handen van de hertogin *van Orleans* gedeponeerd had, uit de Tuileriën vertrokken. De hertogin *van Orleans* heeft zich daarop te voet met den graaf *van Parijs* en haren tweeden zoon, den hertog *van Chartres*, onder een escorte van ordonnance-officieren, nationale garden en afgevaardigden van de oppositie, onder welken men *Dupin* en *Lacrosse* opmerkte, naar de Kamer der Afgevaardigden begeven. De heer *Lacrosse* reed het voorplein van het Palais-Bourbon op en riep luidkeels uit: »Gaat den heer voorzitter waarschuwen. — »Er is geen oogenblik te verzuimen." De hertogin *van Orleans* trad hierop met hare beide zoons in de zaal, waar een 300-tal afgevaardigden aanwezend waren. Zij zette zich neder in eenen grooten leuningstoel, die men onderaan tegen de tribune geplaatst had. De heer *Dupin* beklom het spreekgestoelte achter haar en verkondigde aan de Kamers, dat koning *Louis-Philippe I* afstand van den troon had gedaan enz, en dat hij zijne magt had overgedragen aan zijnen kleinzoon, den graaf *van Parijs*, en aan diens moeder de hertogin *van Orleans*, in hoedanigheid van regentes. De afgevaardigden riepen: *Leve Louis-Philippe! Leve de regentes!* Eenige gedeputeerden van de linkerzijde, benevens de legitimistische heeren *de Laroche-Jacquelin* en *de Genoude* riepen: »Gij hebt daartoe geen regt!" Van de tribune klonken eenige stemmen: »Het is te laat! »Het is eene comedie!" De heer *Crémieux* besteeg het spreekgestoelte om eene *provisionele regering* te eischen. Zijne woorden werden van de tribune luide toegejuicht. De heer *Odilon-Barrot*, die juist op dat oogenblik binnenkwam, beklom het spreekgestoelte om te zeggen, dat, in den tegenwoordigen staat van zaken, alleen de regering van de hertogin *van Orleans* en van den graaf *van Parijs* verdere bloedstorting kon voorkomen. De Gedeputeerden juichten die woorden zeer toe, doch in hetzelfde oogenblik staken eenige vrouwen uit de volksklasse de driekleurige vlag op de tribune uit. In een oogenblik werd nu de halve cirkel met kielenmannen, van sabels en geweren voorzien, gevuld. Onder bedekking van deze volksmannen en door hen geëscorteerd, klom de heer *Ledru-Rollin* op de tribune en eischte, onder een luid gejuich van de gaanderij, de instelling van een provisioneel bestuur. Ook *Lamartine* besteeg het spreekgestoelte en deed een voorstel in gelijken zin, toen de met snaphanen gewapende mannen, op de vertegenwoordigers begonnen te mikken. De heer *Sauzet* verliet nu den voorzittersstoel, die daarop terstond door den heer *Dupont* (de l'Eure) in bezit werd genomen. Hierop heb ik de zaal verlaten.

Onder de geruchten van den dag behoort ook, dat de heer *Guizot* zou vermoord zijn. Volgens andere berigten zou hij naar Engeland gevlugt zijn. — Ook liep er een praatje, dat *Louis-Philippe* te Dover zou zijn aangekomen.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* meldt, dat de hertog *van Nemours* Parijs met een legercorps van 100,000 man zou omsingeld hebben, en dat zich een groot gedeelte der nationale garde bij hem had aangesloten. De generaal *de Lamoricière* zou de leden van het provisioneel bestuur gevangen hebben genomen. Ook het *Handelsblad* meldt het laatste en tevens dat de generaal *de Lamoricière* Parijs aan het hoofd van 40,000 man is binnengerukt; en dat de graaf *van Parijs* als koning der Franschen is uitgeroepen.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — februari.

Ons, nog steeds in barensnood verkeerend, ministerie POLIGNAC herinnert ons natuurlijk de dagen waarin Frankrijk onder het zijne zuchtte. Even als thans bij ons, klaagden toen te Parijs de ministeriëlen over democratische woelingen, en ziehier het antwoord hetwelk het *Journal des Débats* daarop gaf, den 15den maart, weinig maanden voor de juli-revolutie:

»Men beklaagt zich over die democratie welke ha»re oevers overstroomt, over die onverzadelijke am»bitie waarvan de revolutie de bron heeft geopend? »Maar, zijt gij het dan niet zelven, minister des »konings, die deze ambitie aanwakkert; zijt gij het »niet, die de democratie aanmoedigt, als gij het »voorbeeld geeft van die *snelle bevorderingen*, van »die *plotselinge verheffingen*, welke te huis behoo»ren in Oostersche regeringen, alwaar kuiperij en »gunst uit den nederigsten stand tot de hoogste be»trekkingen verheffen, of wel in tijdvakken van re»geringloosheid, waar de volksgeest, den ongeschik»sten en doldriftigsten gaat opzoeken . . . . Zeker»lijk, de grondwet heeft uitdrukkelijk verklaard dat »alle burgers met de openbare ambten konden wor»den bekleed, maar zij zeide niet dat men dezelve »zou erlangen *zonder verdienste en zonder bevoegd»heid; zij zeide niet dat men de hoogere rangen »zou bekomen, zonder de lagere te zijn doorgegaan*, »uitgezonderd in zeer bijzondere gevallen als wan»neer groote diensten of genie in aanmerking moe»ten worden genomen."

Zijn het groote *diensten* of is het *genie*, waardoor de heer BRUCE van officier te Zutphen eensklaps gouverneur van Overijssel werd? zijn het *groote diensten*, of is het *genie*, waardoor de gepensioneerde en doove adjudant des konings, sieur JAMES DE LA SARRAZ het ministerie van Buitenlandsche Zaken verdiende? Zijn het *groote diensten*, of is het *genie* die genoemd departement almede deed overgaan in de handen van den graaf VAN RANDWIJCK, een man die zich nimmer met diplomatie bemoeide?

Waarom werd de *hoogste rang* der diplomatie toegewezen aan lieden die men nooit op eenen van hare lagere rangen zag? aan personen die noch door studie noch door ervaring voor de zoo gewigtige portefeuille van Buitenlandsche Zaken zich hadden geschikt gemaakt?

Zouden, in Oostersche regeringen, kuiperij of gunst, zouden, in tijdvakken van regeringloosheid, de grillen des gepeupels min ervaren diplomaten aan het hoofd der buitenlandsche zaken kunnen plaatsen dan sieur JAMES DE LA SARRAZ of graaf NAPOLEON VAN RANDWIJCK?

Onze, van misbruiken levende *Behouders*, die de uitmergelingen des lands toejuichen, wijl *zij* het merg bekomen, herinneren mij een der bedienden van het keizerlijk paleis onder NAPOLEON. Die bediende, namelijk, of beambte was belast met het onderhouden der haarden in de Tuileriën, en mogt als profijt aan zijne bediening verknocht, derzelver asch ten zijnen voordeele verkoopen. Een zeer heeten dag nu, midden in den zomer, komt NAPOLEON onverwachts in eene der zalen, en vindt er het kind van voormelden beambte bezig met uit prachtig brandhout een ontzaglijk vuur gaande te houden, een vuur waaraan een gansch bataillon zich had kunnen warmen. »Wat doet gij daar?" vroeg NAPOLEON verbaasd. »Mijnheer," antwoordde het kind, 't welk hem niet kende, »ik maak asch voor mijn vader, die er het profijt van heeft."

Zoo is het, dat in allerlei zaken, zooveel ter goeder naam en faam staande lieden, in landsbelangen en openbare betrekkingen slechts de zijde zien die hun voordeel oplevert, en, *per fas et nefas*, asch maken, *waarvan zij het profijt hebben*.

Het blad der Engelsche regering, *The Morning Chronicle* schijnt almede zeer weinig op te hebben met eene zoogenaamde *volksvertegenwoordige* Kamer, wier leden *door den koning* worden benoemd; gelijk men weet dat zulks het geval is in het goede land onzer vaderen. Van de eventuële Napolitaansche constitutie gewagende, zegt gemeld blad, in deszelfs nommer van 15den den februari: »Zelfs een tweede verkiesbare Kamer of Senaat (gelijk in België ingevoerd is) ware beter dan een Hoogerhuis welks leden blootelijk als lasthebbers des konings zouden te beschouwen zijn (*whose members would be the mere nominces of the king*.)"

De Leipziger *Deutsche Allgemeine Zeitung*, van den 12den dezer, deelt eene opgave mede der bui-

tenlandsche eereleden en corresponderende medeleden van de te Weenen nieuw opgerigte Academie der Wetenschappen. Onder het aanmerkelijk getal vreemde geleerden uit alle landen, treft men geenen enkelen Nederlander aan!

Bijzonder toepasselijk op onzen tegenwoordigen toestand van *malaise*, tegenover een hoogst impopulair en sedert dezelfs zamenstelling niets gedaan hebbend ministerie, van hetwelk overigens niemand iets goeds verwacht, schijnt een redevoering, welke de heer GUIZOT, in soortgelijken toestand van Frankrijk hield, den 16den maart 1830, kort voor de julirevolutie, en welke medegedeeld werd door het *Journal des Débats*:

»Veel is er gezegd over den toestand van ongerustheid en verwarring waarin de optreding van »het nieuwe ministerie Frankrijk heeft gedompeld; »de ministers bestreden zulks door te zeggen nu »eens dat die verwarring niet natuurlijk noch algemeen was, dat, wel beschouwd het land gerust »was; dan weder, dat bijaldien het euvel werkelijk »bestond, men het hun niet toeschrijven kon, vermits zij niets hadden gedaan; men kon, beweerden zij, geene reeks van handelingen, geene enkele »handeling aanvoeren die beschouwd zou kunnen worden als de oorzaak van zulk eene beroering.

»Ik heb niets te zeggen, mijne heeren, tegen de bedrijfloosheid in het algemeen: zij kan een wettig middel van bestuur wezen; de tijd alleen verdrijft veel »vooroordeelen, overwint vele hindernissen; en ik »begrijp dat het bewind dikwijls werkeloos blijft, »van den tijd herstel verwacht van zekere kwalen »eens maatschappelijken toestands.

»Maar, mijne heeren, de tijd heeft aan ons ministerie »niet ontbroken, het bestaat sedert ruim zeven »maanden" (onze »nieuwe regering" bestaat sedert ruim zeven jaren); »wat heeft zijne werkeloosheid »ons gebaat? zijn de gemoederen bekoeld? is de »vooringenomenheid geweken? zijn wij de crisis te »boven, die bij zijne optreding voor ons »aanbrak? Blijkbaar, neen. De openbare ongerustheid is, integendeel, steeds toegenomen: »heden nog duurt die crisis voort en wordt zij ernstiger; de regering kan van hare werkeloosheid »spreken, maar zij kan er niet een enkel goed resultaat van aanwijzen, de werkeloosheid van het »ministerie was niet genoegzaam om het kwaad 't »welk ons zijn bestaan aandeed, te genezen.

»En toch vrees ik, mijne heeren, dat dit kwaad inniger, algemeener is, dan zij zelve die er aan gelooven, »zullen onderstellen. Het is niet alleen in de gemoederen »dat de verwarring ingreep, niet alleen de openbare gerustheid leed onder den invloed van het ministerie: »nog elders werd men er ernstig door geschokt." (Eenige maanden later stortte de troon der Bourbons in.)

»Heeft het bewind zich sedert de laatste maanden »versterkt? werd het met klem, met ijver, met vertrouwen, met goed gevolg geoefend?

»Ik geloof het niet.

»En meent niet, mijne heeren, dat als ik het bewind die vraag doe, mijne bedoeling is dat het bestuur, gelijk die onvermoeijelijke, onleschbare regeringen wier verslindende bedrijvigheid zoo lang op »Frankrijk drukte, zulk eene bedrijvigheid wordt niet »vereischt voor de ontwikkeling en bevestiging des »bewinds; het verliest er niets bij, wanneer het »met voeg weet te rusten, de maatschappij een tijd »lang aan haar zelve overlaat, en slechts schijnt te »werken wanneer men zijne werking behoeft. Nogtans, om zich te versterken, ja zelfs om zich staande »te houden, moet het bewind handelen; oefening is »heilzaam voor hetzelve; ten einde men aan hetzelve »geloove moet het zijne aanwezigheid weten te doen gevoelen, ook wanneer het zijne kracht niet bezigt. Het »moet vooral niet besluiteloos, weifelmoedig schijnen; »men behoort te ontwaren, dat het zelfs vertrouwen »bezit, de gelegenheden van handelen niet ontwijkt en »zich altoos gereed houdt. Onder deze voorwaarden »maar ook slechts onder deze voorwaarden, verheft »en versterkt zich het bewind.

»Deze voorwaarden, mijne heeren, zijn door »het ministerie niet vervuld. Nooit, mijnes inziens, »toonde het bewind zich zwakker, wankelmoediger, »vaardiger om terug te treden voor moeijelijkheden, »meer geslingerd door twijfel omtrent zich zelf, »omtrent zijne middelen, omtrent zijne toekomst... »Ondervraagt het publiek; men mistrouwt deszelfs »bedoelingen en men spot met zijne magteloosheid. »Is dat het wat het ministerie doen moest met het »koninklijk prerogatief?

»Of ik vergis mij zeer, of sedert zeven maanden »heeft het bewind aan vertrouwen en klem evenveel »verloren, als het publiek aan gerustheid.

»Het heeft nog iets anders verloren. Het bewind »bestaat niet alleen in de positive en materiële »handelingen waardoor het zich kenbaar maakt, »*het gezag over de gemoederen, de zedelijke invloed, die invloed die zoo zeer past in vrije landen, vermits dezelve den wil bepaalt zonder dien »te dwingen*, dat gezag is een belangrijk bestanddeel des bewinds, deszelfs voornaamste bestanddeel »misschien aan nadruk en aan waardigheid. — »Welnu, wat heeft het ministerie gedaan met dit »zedelijk gezag, hetwelk van nature, zonder overleg, zonder werking toekomt aan de kroon? Heeft »het zulks met bekwaamheid gebezigd, heeft het »zulks vermeerderd door het gebruik? Of heeft het »zulks integendeel niet ernstig blootgesteld door het »in botsing te brengen met de ongerustheid welke »het deed ontstaan en de hartstogten welke het op »riep?

»Is dit, mijne heeren, wat het ministerie noemt »de zaak des bewinds voorstaan, zijne beginselen »geldig te maken, het boven de aanranding zijnen »vijanden verheffen? Welke is heden, in de Kamer, »de gesteldheid der mannen die het meest geneigd »zijn zoodanige meerderheid te vormen, die het »afkeerigst zijn van allen geest van oppositie, van »alle gewoonte van oppositie? Zij zijn genoodzaakt »oppositie te voeren; zij zijn in oppositie in weerwil »van hun zelven, uit geweten; zij zouden steeds »wenschen eenstemmig te blijven met 's konings regering, en het is noodig dat zij die bestrijden. »Dezelfde gevoelens bezielen hen voortdurend; zij »streven nog immer naar hetzelfde doel; maar het »is niet meer langs dezelfde wegen dat zij het bereiken kunnen; zij zijn van hunnen eigenen weg »afgedrongen. De verslagenheid, waarin zij verkeeren, is het werk van het ministerie, zij zal »voortduren, zij zal toenemen, zoo lang wij met dat »ministerie te doen zullen hebben.

»En dat ander gedeelte der Kamer, mijne heeren, »'t welk mistrouwiger, vuriger, zich hoofdzakelijk »toewijdt aan het opsporen der feilen des bewinds »en aan de verdediging van de vrijheden des lands, »gelooft gij, dat ook dat gedeelte der Kamer niet in »hare gesteldheid werd beroerd? Deszelfs taak, de »taak der oppositie, bepaalt zich niet, in een welgeordende vertegenwoordigende regering, bij het verspreiden van het gedrag des bewinds en bij het »verkondigen van deszelfs feilen. Zij heeft ook en »misschien *vooral* tot roeping, de verbeteringen, de »hervormingen aan te wijzen en uit te lokken, »waarvoor de maatschappij vatbaar is.

»Vrij van de belemmering der zaken, vertoont »zich de oppositie gemeenlijk het meest vooruit en »het stoutst op de baan der beschaving. Zij toont »er de te verwachten voordeelen, van aan, de mogelijke veroveringen; zij roept het bewind op die »in het belang des lands te bemagtigen. Zij leeft »van vooruitzigt en verwachtingen die menigwerf »verwijderd, maar roemrijk zijn.

»Hoe zou zij zich heden aan zoodanige gedachten »kunnen overgeven? Bij den staat der gemoederen »in de tegenwoordige verhoudingen der maatschappij »en dergenen die ze besturen, wie kan denken aan »het vragen van verbeteringen, van hervormingen?" (Hervormingen, uit de hand der heeren VAN RAPPARD, BAUD, DE JONGE, VAN DER HEIM!!)? »de strijd »slechts, de tegenwoordige strijd" (tegen onwillige en onbekwame ministers) »houdt ons allen gaande. »Deze algemeene verwarring der staatsmagten, deze »ontaarding van haren natuurlijken toestand en hare »regelmatige gewoonten, ziedaar, mijne heeren, het »euvel 't welk erger is dan de gisting der gemoederen, en waarvan een onvertraagd herstel vereischt »wordt. Men heeft u gezegd, dat Frankrijk rustig »is, dat de orde er allerwege heerscht; het is waar, »de materiële orde werd niet gestoord: een ieder »beweegt zich vrijelijk, vreedzaam; geen gerucht »hindert den gang der zaken. Bestaat daarom het »kwaad, 't welk ik zoo even aanduidde, minder? »is het daarom minder ernstig? Treft het niet, »verontrust het niet alle verstandige en helderziende »lieden? Het is veel ernstiger dan menig oproer, »veel ernstiger dan de wanorden, de oploopen, die, »niet lang geleden, de rust in Engeland stoorden.

»Zoodanige wanorden zijn buitendien eene waarschuwing, welke aan het bewind niet ontgaan kan; »bij derzelver uitbarsting moet het de kwaal wel »ontwaren en besluiten ze te verhelpen. Voor ons, »mijne heeren, geene waarschuwing van dien aard, »*de oppervlakte der maatschappij is kalm, zoo »kalm, dat de regering er wel door in verleiding »kan komen, te gelooven, dat de bodem volkomen »bevestigd en zij zelve tegen alle gevaar gewaarborgd is.* ONZE TAAL, MIJNE HEEREN, DE OPENHARTIGHEID ONZER TAAL, ZIEDAAR DE EENIGE WAARSCHUWING, WELKE, BIJ ONS, HET BEWIND KAN ONTVANGEN; DE EENIGE STEM DIE HET KAN BEREIKEN EN »DESZELFS BEGUICHELINGEN VERDRIJVEN. HOEDEN WIJ »ONS ER DE KRACHT VAN TE VERSWAKKEN; HOEDEN »WIJ ONS ONZE UITDRUKKINGEN TE ONTZENUWEN; LATEN »ZIJ EERBIEDIG WEZEN, MAAR LATEN ZIJ NIET SCHROOMVALLIG NOCH TWIJFELACHTIG ZIJN. DE WAARHEID HEEFT »REEDS MOEITE GENOEG OM DOOR TE DRINGEN IN HET »KABINET DER KONINGEN, ZENDEN WIJ ZE ER NIET ZWAK »EN KLEURLOOS; LAAT HET NIET MEER MOGELIJK ZIJN »ZE TE MISKENNEN DAN ZICH TE VERGISSEN OMTRENT »DE OPREGTHEID ONZER GEVOELENS."

Zoo wakkerde de heer GUIZOT de Kamer van Gedeputeerden aan, ten einde de juli-dagen te verhoeden.

De regering holde voort; in hare verblinde verwatenheid meende zij zich straffeloos een aanslag op de pers te kunnen veroorloven en.... KAREL X werd het land uitgejaagd.

(*Hoe jammer dat de heer* GUIZOT-minister *niet beter de lessen van den heer* GUIZOT-afgevaardigde *heeft opgevolgd!*) RED.

De 19de eeuw is niet zeer gunstig voor koninklijke halsstarrigheid:

In Zweden, eene dynastie verdreven;
In Portugal, don MIGUEL verdreven;
In Frankrijk, eene dynastie verdreven;
In België, eene dynastie verdreven;
In Brunswijk, een hertog verdreven;
In Portugal, eene koningin genoodzaakt vreemde hulp in te roepen;
In Lucca, een groothertog genoodzaakt . . . zijn vaderlijk hart te openen;
In Sicilië en Napels, een koning door opstand . . . overreed van het nut eener constitutie;
In Beijeren, een koning door oproer in zijne verliefde kuren gestoord;
en de 19de eeuw is nog niet half verstreken.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 28 Feb. 3 El 2 Palm 5 Duim; gew. 50 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

Bijvoegsel der ARNHEMSCHE COURANT,

van Dingsdag, 29 Februari.

ARNHEM, 28 februari.

Wij ontvangen zoo op het oogenblik de Belgische post. Daar de tijd te kort is om de berigten te vertalen, zoo nemen wij die in het oorspronkelijke over. In de *Bredasche Courant* lezen wij de volgende berigten:

— Volgens heden morgen hier aangebragte tijdingen, had de hertog *van Nemours*, met de troepen die hij had kunnen verzamelen, sommige der forten rondom de hoofdstad bezet; maar men meldde er tevens bij, dat ook op de houding dier troepen niet veel te rekenen viel. — Geruchten wilden, dat koning *Lodewijk Philips* met zijne familie naar Engeland geweken was.

Te Valenciennes heeft de beweging plaats gehad met bewilliging van de linietroepen en de nationale garde. De driekleurige vlag was verbrand; de roode vlag geheschen. De brug over de Schelde was vernield.

Te Rijssel was de republiek geproclameerd.

Het gerucht liep dat de heer *Montalivet* gedood was; en dat de generaal *Lamoricière* tot kommandant der nationale garde van Parijs was benoemd.

Een konvooi van Quiévrain is zaturdag avond ten half acht ure te Brussel aangekomen. Volgens de tijdingen, die zich daarop hebben verbreid, maar die men toch nog slechts als geruchten moet aanmerken, zou de generaal *Lamoricière* 40000 man rondom Parijs hebben verzameld, zou binnen de stad getrokken zijn, zou zich van het voorloopig gouvernement hebben meester gemaakt, en den graaf *van Parijs*, onder het regentschap der hertogin *van Orleans* hebben geproclameerd. — De nationale garde had zich bij het leger aangesloten.

Het voorloopig gouvernement had eene burgerwacht uit het volk georganiseerd, zoodat de rust in de hoofdstad hersteld was, 't geen de onderneming of verrassing des generaals *Lamoricière* begunstigd had.

Men zeide dat de hertog *van Nemours*, volgens sommigen gedood, volgens anderen gekwetst, was aan het hoofd van zijn regiment de vlugt des konings dekkende, die in veiligheid op Eu was.

De maarschalk *Bugeaud* was gedood of gekwetst; de dood des generaals *Tib. Sebastiani* bevestigt zich; hij was door een jongen knaap van nabij doodelijk getroffen.

De heer *Guizot* was, als nationale garde verkleed, herkend op het oogenblik dat hij over eene barricade wilde klimmen en gevangen genomen.

In de stad Rijssel was gisteren namiddag ten drie ure alles rustig; de republiek was er *niet* geproclameerd.

Nouvelles de PARIS jusqu'au 25 à midi.

La proclamation suivante annonce l'installation du gouvernement provisoire:

Proclamation du gouvernement provisoire.

Au peuple français!

Le gouvernement rétrograde et oligarchique vient d'être renversé par l'héroïsme du peuple de Paris.

Ce gouvernement s'est enfui en laissant derrière lui une trace de sang qui lui défend de revenir jamais sur ses pas.

Le sang a coulé comme en juillet, mais cette fois ce peuple généreux ne sera pas trompé: il a conquis un gouvernement national et populaire, en rapport avec les droits, les progrès et la volonté de ce grand et généreux peuple.

Un gouvernement provisoire, sorti d'acclamation et d'urgence de la voix du peuple et des députés des départements dans la séance du 24 février, est investi momentanément du soin d'organiser et d'assurer la victoire nationale.

Il est composé de *Dupont* (de l'Eure), *Lamartine*, *Crémieux*, *Arago* (de l'Institut), *Ledru-Rollin*, *Garnier-Pagès* et *Marie*.

Ce gouvernement a pour secrétaires MM. *Armand Marrast*, *Louis Blanc*, *Ferdinand Flocon*.

Ces citoyens n'ont pas hésité un instant à accepter la mission patriotique qui leur était imposée par l'urgence.

Quand le sang coule, quand la capitale de la France est en feu, le mandat du gouvernement provisoire est dans le péril et dans le salut public. La France entière l'entendra et lui prêtera le concours de son patriotisme; sous le gouvernement populaire que proclame le gouvernement provisoire, tout citoyen est magistrat.

Français! donnez au monde l'exemple que Paris a donné à la France; préparez-vous par l'ordre et par la confiance en vous-même aux institutions fortes que vous allez être appelés à vous donner.

Le gouvernement provisoire veut la RÉPUBLIQUE, sauf ratification du peuple français, qui va immédiatement être consulté.

Ni le peuple de Paris, ni le gouvernement provisoire ne prétendent substituer leur opinion à l'opinion des citoyens sur la forme définitive du gouvernement que proclamera la souveraineté nationale.

L'unité de la nation, formée désormais de toutes les classes de la nation qui la composent;

Le gouvernement de la nation par elle-même;

La liberté, l'égalité et la fraternité pour principes;

Le peuple pour devise et pour mot d'ordre;

Voilà le gouvernement démocratique que la France se doit à elle-même et que nos efforts sauront lui assurer.

Voici les premiers actes du gouvernement provisoire:

Dupont, de l'Eure) président du conseil; *Lamartine*, affaires-étrangères; *Ledru-Rollin*, intérieur; *Bedeau*, guerre; *Michel Gaudechaux*, finances; *Arago*, marine; *Bethmont*, agriculture et commerce; *Marie*, travaux publics; *Carnot*, instruction publique et cultes.

Gouverneur-général de l'Algérie, le général *Cavaignac*.

Maire de la ville de Paris, *Garnier-Pagès*.

Les autres maires sont maintenus provisoirement, ainsi que les adjoints sous le nom de maires-adjoints d'arrondissement.

La préfecture de police est sous les ordres du maire de Paris. Elle sera constituée sous un autre titre.

La garde municipale est licenciée.

La garde de la ville de Paris est confiée à la garde nationale, sous les ordres de M. *Courtais*, commandant supérieur de la garde nationale de Paris.

Notre correspondant que nous avions envoyé en France hier, nous fait parvenir les importants détails que voici, sur les événemens qui tiennent en ce moment l'Europe en suspens:

Monsieur le rédacteur,

Parti de Bruxelles hier à midi, pour Valenciennes, nous arrivons dans cette ville à quatre heures et demie en compagnie du contrôleur des postes et d'un fonctionnaire de l'administration des chemins de fer Belges, envoyé en mission pour prendre des renseignements et faire exécuter les mesures que comportent les circonstances.

A ce moment, Valenciennes paraît parfaitement tranquille; seulement nous remarquons une sourde agitation: une inquiétude pleine d'anxiété travaille les esprits. On n'y connaissait absolument rien de nouveau de Paris depuis 48 heures. M. le préfet lui-même n'a rien appris.

Enfin, à six heures du soir, nous obtenons d'aller plus avant à l'aide d'un train extraordinaire de la compagnie du Nord.

Vous avez déjà dû recevoir, monsieur, quelques renseignements sur cette première partie de notre voyage.

Au moment où nous quittons la gare de Valenciennes, toujours en compagnie du fonctionnaire de l'administration de Belgique, nous voyons arriver un convoi, venant d'Amiens, qui nous annonce que les événements ont fait un pas immense; que la forme du gouvernement est changée; que *Louis-Philippe* a abdiqué en faveur du comte *de Paris*, mais que cependant la république a été proclamée. Nous aurions dû nous en douter, car deux drapeaux rouges se trouvaient arborés sur la locomotive.

Bref, nous nous mettons en route vers . . . . . . le lieu où il plaira aux événements de nous conduire ou de nous arrêter. A la grâce de Dieu, pour mieux dire.

Nous arrivons à Douai. Là une fermentation très vive vient de se faire jour; des attroupements on ne peut plus mal inspirés menacent de mettre le feu à la gare et aux voitures si l'on continue à transporter des troupes vers Paris. Le transport des troupes est effectivement interdit.

Enfin, et Dieu soit loué, nous pouvons continuer notre route aventureuse. Nous passons Fampoux, Roex, deux noms qui nous rappellent tristement la catastrophe dont ces localités furent le théâtre. Nous parvenons à Arras; il est 8 heures et demie du soir.

A Arras le convoi s'arrête, et nous trouvons la force armée au débarcadère. Une compagnie de grenadiers et la gendarmerie enjoignent aux conducteurs de s'arrêter, aux voyageurs de descendre de voiture pour ne pas aller plus loin. La raison en est que les communications ont été coupées entre Amiens et Arras, par ordre de la délégation du gouvernement provisoire, installé à Amiens.

Force nous est donc d'interrompre notre voyage et d'entrer à Arras. On nous conduit à *l'Hôtel de l'Univers* où nous ne sommes point fâché d'apprendre les nouvelles parvenues dans la soirée.

La population d'Arras se montre également agité, inquiète, pleine d'anxiété. Des foules de gamins, ayant des drapeaux rouges, se promènent dans les rues en chantant des airs révolutionaires.

Ces rassemblements tumultueux se rendent devant l'hôtel de la préfecture pour s'enquérir des événements de Paris et connaître les dispositions de M. le préfect du département du Pas-de-Calais. Mais M. *Mercier*, le préfet, se fit excuser de ne pouvoir recevoir ces individus qui se retirent et vont briser des vitres et une cinquantaine de lanternes aux cris de *Vive la république*.

Dans les cafés d'Arras règne aussi une vive agitation. Les nouvelles les plus contradictoires sont débitées et successivement accréditées. Des gardes nationaux péroraient de la manière la plus hostile. On apprend que M. *Léon Derlincourt*, député conservateur, élu par l'arrondissement *extra-muros* d'Arras, a écrit au général *Bois-le-Comte*, commandant *ad interim* la place d'Arras que le roi des Français avait abdiqué; que le comte *de Paris* allait être proclamé roi avec la régence de sa mère, la duchesse *d'Orléans*, avec l'assistance du prince *de Joinville*.

Le général *Bois-le-Comte* rassemble ses officiers et leur fait part de ces nouvelles que le passage du convoi, dont je vous parlais tout à l'heure, sont venues démentir.

Le conseil municipal d'Arras fut convoqué dans la soirée, pour délibérer sur les circonstances, mais aucune décision ne fut prise à ce qu'il paraît. On résolut d'attendre les événements.

La nuit se passa assez tranquillement. Dès avant le jour, nous nous rendons à l'embarcadère. Mais on nous apprend là que l'insurrection a fait de nouveaux progrès; que les stations sont saccagées. Le télégraphe électrique est brisé là comme ailleurs. Nous sommes informés aussi que les plus graves désordres ont éclaté à Lille. Tout un train de voitures a été incendié, les bâtiments détruits, l'hôtel de la Préfecture envahi, les communications ferrées coupées de tous côtés.

Vers 8 heures 1/2 du matin nous obtenons de repartir avec un convoi pour Douai. A notre arrivée à Douai nous trouvons les bâtiments de la station dans le plus triste état, les vitres brisées, etc. On nous apprend encore que la voie ferrée est coupée vers Valenciennes, que le pont sur l'Escaut, près d'Anzin, est incendié.

Enfin, nous continuons notre retour jusqu'au point où nous devons forcément nous arrêter. C'est à la station intermédiaire de Raismes.

Nous arrivons de Raismes à Valenciennes à pied avec trois voyageurs luxembourgeois qui nous apprennent les nouvelles de Paris que voici:

Jamais révolution n'a été aussi rapide, aussi imprévue.

Le gouvernement a fait afficher dans la matinée du 24 la proclamation suivante:

»Citoyens de Paris!

»L'ordre est donné de suspendre le feu. Nous venons d'être chargés par le roi de composer un ministère. La Chambre va être dissoute. Le général *Lamoricière* est nommé commandant en chef de la garde nationale de Paris.

»MM. *Odilon-Barrot*, *Thiers*, *Lamoricière*, *Duvergier de Hauranne* sont nommés ministres.

»Liberté—Ordre—Union—Réforme.
»Signé : *Odilon Barrot* et *Thiers.*"

Il était alors dix heures et demie. Mais les événements marchaient vite, et le gouvernement fut bien obligé de publier la seconde proclamation que voici :

»Citoyens de Paris !

»Le roi abdique en faveur du comte *de Paris*, avec la duchesse *d'Orléans* pour régente.

»Amnistie générale.

»Dissolution de la chambre.

»Appel au pays."

Il était trop tard ! Cette proclamation n'eut pas plus de succès que la première. Les concessions étaient épuisées. Il fallait davantage. C'était une déchéance complète que l'on demandait. On l'obtint par la force.

Vers 1 heure de formidables ressemblements composés des hommes des barricades et de gardes nationaux se sont dirigés de tous les points sur les Tuileries et l'attaque a commencé.

L'attaque fut vive et la résistance bien faible en présence d'une démoralisation générale et d'une panique profonde. Les troupes se replièrent sur les Champs-Elysées. Les Tuileries furent prises ! ! !

Le peuple obtint son gouvernement qui siégea à l'Hôtel-de-Ville. La population attendait ses décrets !

Une correspondance de Versailles annonçait, le 25, que *Louis-Philippe* et sa famille étaient arrivés à Trianon à cinq heures et demie du matin se rendant à Eu et de là peut-être en Angleterre.

Le *National* publia deux pièces confidentielles trouvées dans le bureau du duc *de Montpensier*, et qui devaient être dit-on, adressées au général *Trézel*. Elles contenaient des instructions relatives à des préparatifs de siége contre Paris. Mais le général *Trézel* dénia cette responsabilité.

La ligne et la garde nationale fraternisèrent partout. On voyait les soldats et les gardes nationaux échanger leur schakos en signe de ralliement.

Le général *Bugeaud* s'était montré le 24 pour inspecter les troupes. Plus tard *Louis-Philippe* accompagné du duc *de Nemours* et du duc *de Montpensier*, passa encore une revue aux Tuileries. Les cris de *vive la réforme* se faisaient entendre plus fort que jamais. Dans plusieurs quartiers de Paris des engagements fort meurtriers eurent lieu.

Le général *Lamoricière* fut blessé d'un coup de feu à la main par la garde municipale, dit-on.

La garde municipale et le 14e de ligne qui ont fait une résistance héroïque, ont cruellement souffert. Les rapports les moins exagérés portent à plus de 2,000 le nombre de morts de part en d'autre, c'est-à-dire militaires et bourgeois.

L'école polytechnique prit une part active dans les événements. Les élèves de l'école d'Alfort s'échappèrent dans le même but.

Le roi et [illegible]mille sortirent des Tuileries par une issue secrète.

Nous fûmes obligés à Raismes de prendre la route empierrée jusqu'à Valenciennes, dans la boue et par une tempête effroyable. Il semblait que les éléments déchaînés fussent d'accord avec les révolutionnaires pour affliger l'humanité.

Nous étions six voyageurs : les trois Luxembourgeois, fonctionnaires d'un rang élevé qui purent sortir de Paris, comme par miracle, au milieu de difficultés inouïes, le délégué de l'administration des chemins de fer belges qui avait passé la nuit comme moi à Arras, le courrier de Paris sorti hier matin de cette capitale, et votre serviteur.

A Anzin, nous voyons flotter le drapeau rouge arboré a la mairie par la garde nationale.

Il est midi, nous arrivons à Valenciennes étourdis par la tourmente qui faillit vingt fois nous renverser sur la route. Les cheminées et les tuiles tombent au milieu des rues. Le drapeau rouge est également arboré à l'Hôtel-de-Ville de Valenciennes. Les insignes de la royauté de juillet ont disparu partout. La population est encore à demi-soulevée. Pendant la nuit, on s'est livré aux excès les plus déplorables à l'embarcadère. Le gardien du pont sur l'Escaut a vu, malgré ses supplications, sa maisonnette saccagée, détruite ; ses meubles sont jetés épars sur la voie. Le pont est incendié en sa présence. Les bâtiments de l'embarcadère subissent à peu près le même sort. On fut obligé de faire manoeuvrer les pompes pour arrêter le feu. Le 59e de ligne, la garde nationale et les dragons étaient sous les armes à notre arrivée près de la station.

Le courrier de Paris, entrant dans Valenciennes avec nous, fut obligé de dissimuler son sac de dépêches et de prendre des petites rues détournées pour arriver à l'Hôtel des Postes.

Les convois ne pouvant partir de Valenciennes, nous sommes bien obligés, après une fort longue attente, de prendre une voiture qui nous conduit jusqu'à Quiévrain, étant précédés d'un cabriolet transportant les dépêches et deux employés supérieurs. La tempête continuait horriblement et nous empêchait d'avancer rapidement.

Enfin, à la station de Quiévrain nous pûmes partir vers trois heures pour Bruxelles où nous arrivons à six heures et demie après avoir traversé une série de tribulations de toute sorte. Les voyageurs luxembourgeois, venant de Paris, comme les employés des chemins de fer français et belges, nous ont rendu d'éminent services dans ce bout de voyage et nous en sommes profondément reconnaissants.

Au départ des derniers voyageurs de Paris dans la journée du 25, la ville était un peu plus calme. Mais l'on disait que le duc *de Montpensier* s'était retiré à Vincennes, et que les insurgés étaient partis pour attaquer la formidable garnison de cette place.

Le palais du Luxembourg avait été fort maltraité; la galerie de tableaux presque livrée au pillage. Aux Tuileries presque tout a été saccagé, le trône coupé par morceaux, les voitures de la cour brûlées.

La duchesse *d'Orléans* était restée la dernière au château avec le comte *de Paris*. Pendant quatre heures, le duc *de Chartres* son second fils lui manqua et l'on conçoit les cruelles angoisses de cette infortunée mère. Un haut personnage que l'on ne cite ramena l'enfant à sa mère après avoir traversé l'émeute et ayant deguisé le duc *de Chartres* en petite fille.

On assurait que la duchesse *d'Orléans* put également se rendre à Eu avec ses enfants. D'autres disaient que la duchesse s'était refugiés aux Invalides.

Aux Tuileries, on a déchiré dans la salle des maréchaux les portraits du maréchal *Bugeaud* et du maréchal *Soult*.

Le peuple, en général, n'en voulait pas aux jours de *Louis Philippe* et de sa famille. On criait tout haut : *nous ne voulons pas qu'il arrive du mal à ce vieillard malheureux ; qu'il s'en aille tranquillement.*

Le gouvernement provisoire fit afficher une troisième proclamation pendant la matinée du 25 pour engager le peuple et la garde nationale à conserver leur attitude énergique, et à rester sous les armes pour le succès et le maintien du gouvernement établi la veille.

Paris paraissait calme pendant toute la matinée du 25. La promenade des boulevards était très animée et l'on y voyait beaucoup de dames.

Un journal de cette ville annonce que le château de Vincennes s'est rendu et que le duc *de Montpensier* n'y était pas.

La gare d'Enghien à quelques lieues de Paris a été saccagée et incendiée.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

